

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

14 Φεβρουαρίου 2025

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 22

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5178

Μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών, των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (Ε.Ε.) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 - Ρυθμίσεις για την ενδυνάμωση των πιλοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής - Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός (άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΗ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (Ε.Ε.) 2022/2381 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Άρθρο 4 Πολιτική καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου - Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4706/2020

Άρθρο 5 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 3Α στον ν. 4706/2020 (άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 6 Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο - Προσθήκη άρθρου 3Β στον ν. 4706/2020 (παρ. 1 έως 4 του άρθρου 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 7 Υποβολή ειδικής έκθεσης για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων - Προσθήκη άρθρου 3Γ στον ν. 4706/2020 (άρθρο 7 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 8 Κυρώσεις - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4706/2020 (παρ. 4 άρθρου 6 και παρ. 1 και 2 άρθρου 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 9 Προϋπόθεση ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών για συμμετοχή σε δημόσιες συμβάσεις (παρ. 3 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 10 Πρόσθετα μέτρα για την ισόρροπη εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο εισηγμένων εταιρειών - Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4706/2020

Άρθρο 11 Αρμόδιος φορέας για την προαγωγή της έμφυλης ισορροπίας στις εισηγμένες εταιρείες (δεύτερο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 7, άρθρα 10 και 13 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Άρθρο 12 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018

Άρθρο 13 Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών - Προσθήκη παρ. 6Α στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005

Άρθρο 14 Περιστατικά βίας και παρενόχλησης

Άρθρο 15 Ταμείο ισότητας των φύλων

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 17 Μεταβατικές διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 18 Σκοπός

Άρθρο 19 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΡΤΑ

Άρθρο 20 Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 53 και παρ. 15 άρθρου 82 ν. 4997/2022

Άρθρο 21 Πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος - Τροποποίηση παρ. 1 έως 3, 5 και 6 άρθρου 70 ν. 4997/2022

Άρθρο 22 Διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4837/2021

Άρθρο 23 Καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας - Τροποποίηση παρ. 1, 4 έως 6 και 8 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023

Άρθρο 24 Ζητήματα λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της προπληρωμένης κάρτας καταβολής επιδομάτων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 154 ν. 5078/2023

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ, ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Άρθρο 25 Πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση τίτλου Μέρους Β' ν. 4837/2021

Άρθρο 26 Σκοπός προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 4837/2021

Άρθρο 27 Αντικείμενο προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 14 ν. 4837/2021

Άρθρο 28 Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4837/2021

Άρθρο 29 Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4837/2021

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 4837/2021

Άρθρο 31 Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4837/2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 32 Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης

Άρθρο 33 Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στους Δήμους Θήρας, Αμοργού και Ανάφης

Άρθρο 34 Ρυθμίσεις για την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

Άρθρο 35 Προσδιορισμός ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή ορίου εισφορών σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και ασφαλιστών ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 105 ν. 5078/2023

Άρθρο 36 Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

Άρθρο 37 Παράταση εξαίρεσης τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων

Άρθρο 38 Εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή Διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4389/2016

Άρθρο 39 Διαδικασία σύναψης συμβάσεων για κάλυψη έκτακτων αναγκών - Τροποποίηση άρθρου 13 Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 40 Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 20 ν. 4837/2021

Άρθρο 41 Καταργούμενη διάταξη

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 42 Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α'

ΣΚΟΠΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

(άρθρο 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Σκοπός του Μέρους Β' είναι η διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας των φύλων και η επίτευξη μιας πιο ισόρροπης εκπροσώπησης τους στο Διοικητικό Συμβούλιο των εισηγμένων εταιρειών, των ανωνύμων εταιρειών και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Β' αποτελεί:

α) η τροποποίηση του ν. 4706/2020 (Α' 136) για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών των εισηγμένων εταιρειών και σχετικά μέτρα (L 315) και την ουσιαστική εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής διευθυντικών στελεχών, βάσει διαφανούς και πλήρως καθορισμένης διαδικασίας και αντικειμενικής συγκριτικής αξιολόγησης των προσόντων τους,

β) η τροποποίηση του ν. 4548/2018 (Α' 104) για τη λήψη μέτρων για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ,

γ) η τροποποίηση του ν. 3429/2005 (Α' 314) για τη λήψη μέτρων ισόρροπησης εκπροσώπησης του υποεκπροσω-

πούμενου φύλου στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών,

δ) ο ορισμός αρμόδιου φορέα για την προαγωγή της έμφυλης ισορροπίας στις εισηγμένες εταιρείες, και

ε) η πρόβλεψη Ταμείου Ισότητας των Φύλων.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

1. Τα άρθρα 4 έως 10 του παρόντος εφαρμόζονται σε ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4706/2020 (Α' 136).

2. Το άρθρο 12 του παρόντος εφαρμόζεται σε μη εισηγμένες ανώνυμες εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4548/2018 (Α' 104).

3. Το άρθρο 13 του παρόντος εφαρμόζεται στις δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3429/2005 (Α' 314).

ΜΕΡΟΣ Β'

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΗ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ (Ε.Ε.) 2022/2381 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 23ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

Άρθρο 4

Πολιτική καταλληλότητας των μελών

του Διοικητικού Συμβουλίου -

Τροποποίηση άρθρου 3 ν. 4706/2020

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί πολιτικής καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. β) διαγράφονται τα εδάφια δεύτερο και τρίτο, β) προστίθεται περ. δ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η εταιρεία διαθέτει πολιτική καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό της Συμβούλιο και περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) τις αρχές που αφορούν στην επιλογή ή στην αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και την ανανέωση της θητείας υφιστάμενων μελών,

β) τα κριτήρια για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ιδίως ως προς τα εχέγγυα ήθους, τη φήμη, την επάρκεια γνώσεων, τις δεξιότητες, την ανεξαρτησία κρίσης και την εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται,

γ) την πρόβλεψη κριτηρίων πολυμορφίας για την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και

δ) τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τηρουμένων των ποσοστών για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 3Α και 3Β.»

Άρθρο 5

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων

στο Διοικητικό Συμβούλιο -

Προσθήκη άρθρου 3Α στον ν. 4706/2020

(άρθρο 5 της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3 του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3Α, ως εξής:

«Άρθρο 3Α

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων

στο Διοικητικό Συμβούλιο

1. Η εταιρεία επιδιώκει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο και διασφαλίζει την ίση μεταχείριση και τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ των φύλων.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 3, η συμμετοχή του υποεκπροσωπούμενου φύλου στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας δεν υπολείπεται του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Στις εταιρείες που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, το ποσοστό της παρ. 2 δεν υπολείπεται του τριάντα τρία τοις εκατό (33%) επί του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Όταν στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3 συμμετέχουν τρία (3) ή περισσότερα εκτελεστικά μέλη, στο ως άνω ποσοστό του τριάντα τρία τοις εκατό (33%), περιλαμβάνεται ένα (1) τουλάχιστον εκτελεστικό μέλος του υποεκπροσωπούμενου φύλου.

5. Σε περίπτωση κλάσματος, τα ποσοστά των παρ. 2 και 3 στρογγυλοποιούνται στον εγγύτερο ακέραιο αριθμό.»

Άρθρο 6

Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών

του Διοικητικού Συμβουλίου

για την ισόρροπη εκπροσώπηση

των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο -

Προσθήκη άρθρου 3Β στον ν. 4706/2020

(παρ. 1 έως 4 του άρθρου 6

της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3Α του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3Β, ως εξής:

«Άρθρο 3Β

Κριτήρια και διαδικασία επιλογής μελών του

Διοικητικού Συμβουλίου για την ισόρροπη

εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό

Συμβούλιο

1. Τα κριτήρια επιλογής της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 3 καθορίζονται πριν από την έναρξη της διαδικασίας επιλογής και καταλαμβάνουν όλα τα στάδια αυτής, ώστε, στην περίπτωση που οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α δεν τηρούν το απαιτούμενο ποσοστό, να εξασφαλίζεται ότι μεταξύ υποψηφίων που διαθέτουν ίδια προσόντα όσον αφορά στην επάρκεια, στις

ικανότητες και στην επαγγελματική επίδοση, να δίνεται προτεραιότητα στην υποψηφιότητα ατόμου του υποεκπροσωπούμενου φύλου, εκτός εάν εξαιρετικοί λόγοι που αιτιολογούνται ειδικώς, επιτάσσουν την επιλογή του υποψηφίου του άλλου φύλου.

2. Ο υποψήφιος που εξετάστηκε κατά τη διαδικασία επιλογής υποψηφίων για διορισμό ή εκλογή, σε θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, λαμβάνει εντός είκοσι (20) ημερών, κατόπιν αίτησης που απευθύνει προς την εταιρεία, αναλυτική ενημέρωση σχετικά με:

α) τα κριτήρια αξιολόγησης στα οποία βασίστηκε η συγκεκριμένη επιλογή,

β) την αντικειμενική, συγκριτική αξιολόγηση των υποψηφίων που προκύπτει από την εφαρμογή των κριτηρίων της περ. α) και

γ) τους ειδικούς λόγους που οδήγησαν στην κατ'εξαίρεση επιλογή της υποψηφιότητας του μη υποεκπροσωπούμενου φύλου, εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3. Η εταιρεία φέρει το βάρος απόδειξης ότι τηρήθηκαν όσα προβλέπονται στις παρ. 1 και 2.»

Άρθρο 7
Υποβολή ειδικής έκθεσης για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων - Προσθήκη άρθρου 3Γ στον ν. 4706/2020 (άρθρο 7 της Οδηγίας 2022/2381)

Μετά το άρθρο 3B του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 3Γ, ως εξής:

«Άρθρο 3Γ
Υποβολή εκθέσεων

1. Οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α καταρτίζουν ειδική ετήσια έκθεση που αναρτάται στον ιστότοπό τους και η οποία περιλαμβάνει:

α) στοιχεία για την εφαρμογή των ποσοστών της παρ. 3 του άρθρου 3Α, με αναφορά στον αριθμό των εκτελεστικών και των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι πρόσωπα του υποεκπροσωπούμενου φύλου,

β) στοιχεία για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 3Α, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της και

γ) τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να ληφθούν για τη βελτίωση της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στο Διοικητικό τους Συμβούλιο.

2. Οι εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α αποστέλλουν έως την 30ή Σεπτεμβρίου κάθε έτους, την ειδική ετήσια έκθεση της παρ. 1:

α) στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς,

β) στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας και Ψηφιακής Υποστήριξης (Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και

γ) στον Συνήγορο του Πολίτη.

3. Περίληψη των στοιχείων των περ. α) και β) της παρ. 1 περιλαμβάνονται και στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης του άρθρου 152 του ν. 4548/2018 (Α' 104).»

Άρθρο 8
Κυρώσεις - Τροποποίηση άρθρου 24 ν. 4706/2020 (παρ. 4 άρθρου 6 και παρ. 1 και 2 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί κυρώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από την παρ. 1 προστίθεται παρ. 1α, β) στην αρχή της παρ. 3 προστίθενται οι λέξεις «Με την επιφύλαξη της παρ. 3α», γ) μετά την παρ. 3 προστίθεται παρ. 3α και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 24
Κυρώσεις

1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, ως προς τα εποπτευόμενα από αυτές πρόσωπα, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς εποπτεύει και δύναται να διενεργεί ελέγχους για την τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει:

α) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι τρία (3) εκατομμύρια ευρώ στην εταιρεία και, σε κάθε περίπτωση, έως πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών της, σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις κατά το οικονομικό έτος που αφορά η παράβαση και οι οποίες έχουν υπογραφεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο. Στην περίπτωση που η εταιρεία είναι μητρική ή θυγατρική μιας μητρικής που οφείλει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 και την Οδηγία 2013/34/ΕΕ (ΕΕ L 182/29.6.2013), ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ορίζεται ως ο συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών ή τα αντίστοιχα έσοδα, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο περί κατάρτισης και παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που προκύπτει από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ανώτατης μητρικής επιχείρησης κατά τη χρήση που αφορά η παράβαση και οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό της Συμβούλιο,

β) επίπληξη ή χρηματικό πρόστιμο μέχρι τρία (3) εκατομμύρια ευρώ σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος.

1α. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα άρθρα 3Α, 3Β και 3Γ, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς επιβάλλει τις κυρώσεις της παρ. 1, με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εντός είκοσι (20) ημερών από την έκδοσή της. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προβαίνουν σε δημόσια ανακοίνωση της παράβασης της Εταιρείας που αναρτάται στον ιστότοπό τους.

2. Κατά την επιμέτρηση του προστίμου λαμβάνονται ιδίως υπόψη η βαρύτητα της παράβασης, η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, ο κίνδυνος πρόκλησης βλάβης στα συμφέροντα των επενδυτών και των μετόχων μειοψηφίας της εταιρείας, ο βαθμός της υπαιτιότητας, η λήψη μέτρων από τον

παραβάτη για την άρση της παράβασης στο μέλλον, ο βαθμός συνεργασίας με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς κατά το στάδιο διερεύνησης και ελέγχου, οι ανάγκες της ειδικής και γενικής πρόληψης και η καθ' υποτροπή τέλεση παραβάσεων των άρθρων 1 ως 23.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 3α, το κύρος των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης δεν θίγεται από τη μη τήρηση των διατάξεων των άρθρων 1 ως 23.

3α. Η απόφαση του εταιρικού οργάνου περί διορισμού ή εκλογής σε θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που λήφθηκε κατά παράβαση του άρθρου 3B είναι άκυρη. Την ακυρότητα μπορεί να προβάλλει ο υποψήφιος του υποεκπροσωπούμενου φύλου που δεν επιλέχθηκε για διορισμό ή εκλογή ως μέλος Διοικητικού Συμβουλίου εντός έξι (6) μηνών από την καταχώριση της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4548/2018 (Α' 104), καθώς και να αξιώσει αποζημίωση σύμφωνα με τις κοινές διατάξεις, εντός της ανωτέρω εξάμηνης προθεσμίας. Η ακυρότητα του δεύτερου εδαφίου δεν θίγει το κύρος των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που λήφθηκαν με τη συμμετοχή του μέλους του άλλου φύλου που διορίστηκε ή εκλέχθηκε δυνάμει αυτής.

4. Με απόφαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, που δημοσιεύεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εξειδικεύεται το σύστημα προσδιορισμού, υπολογισμού και επιμέτρησης του ύψους των κυρώσεων ανά παράβαση.»

Άρθρο 9
Προϋπόθεση ισόρροπης εκπροσώπησης
φύλων σε θέσεις διευθυντικών στελεχών
εισηγμένων εταιρειών για συμμετοχή σε
δημόσιες συμβάσεις
(παρ. 3 άρθρου 8 Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020 (Α' 136) συνιστά αθέτηση των αρχών:

α) της παρ. 2 του άρθρου 18 και της παρ. 2 του άρθρου 253 του ν. 4412/2016 (Α' 147), περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. (α) της παρ. 4 του άρθρου 73 του ως άνω νόμου, και

β) της παρ. 3 του άρθρου 29 του ν. 4413/2016 (Α' 148), περί γενικών αρχών δημοσίων συμβάσεων παραχώρησης, σύμφωνα με την περ. (α) της παρ. 7 του άρθρου 39 του ως άνω νόμου.

Άρθρο 10
Πρόσθετα μέτρα για την ισόρροπη
εκπροσώπηση στο Διοικητικό Συμβούλιο
εισηγμένων εταιρειών -
Προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4706/2020

Μετά από το άρθρο 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136) προστίθεται άρθρο 24Α, ως εξής:

«Άρθρο 24Α
Επιβράβευση ισόρροπης εκπροσώπησης φύλων
στο Διοικητικό Συμβούλιο εταιρείας

1. Στις εταιρείες που τηρούν τις υποχρεώσεις των άρθρων 3Α και 3Β δύναται να χορηγείται, μετά από αίτησή τους, ως επιβράβευση για την εφαρμογή πολιτικών ίσης μεταχείρισης, «Σήμα Ισότητας» σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 4604/2019 (Α' 50), που καταχωρείται στο Γ.Ε.ΜΗ.. Εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός που άρχεται από τη χορήγηση ή από τη λήξη της διάρκειας ή από την αφαίρεση του «Σήματος Ισότητας», η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ενημερώνει σχετικά την αρμόδια για το Γ.Ε.ΜΗ. υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, ώστε η τελευταία να προβεί στην οικεία καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ..

2. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δύναται να υπογράψει με τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος και τις ενώσεις τους μνημόνια συνεργασίας για την ενίσχυση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων σε εταιρικά περιβάλλοντα.»

Άρθρο 11
Αρμόδιος φορέας για την προαγωγή της
έμφυλης ισορροπίας στις εισηγμένες εταιρείες
(τρίτο εδάφιο παρ. 1 άρθρου 7, άρθρα 10 και 13
της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2381)

1. Ως αρμόδιος φορέας για την προαγωγή, την ανάλυση, την παρακολούθηση και τη στήριξη της έμφυλης ισορροπίας στα Διοικητικά Συμβούλια των εισηγμένων εταιρειών της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4706/2020 (Α' 136), ορίζεται η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

2. Στο πλαίσιο της αποστολής της, κατά την παρ. 1, η Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση πολιτικών και δράσεων, και ιδίως:

α) Συντάσσει και δημοσιεύει ετήσιο συγκεντρωτικό κατάλογο των εισηγμένων εταιρειών που τηρούν τις υποχρεώσεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020.

β) Συντάσσει και κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως την 29η Δεκεμβρίου 2025 και στη συνέχεια ανά διετία, έκθεση για την εφαρμογή της Οδηγίας 2022/2381, στην οποία περιλαμβάνονται:

βα) συνολική ενημέρωση για τα μέτρα που εφαρμόζονται ή πρόκειται να ληφθούν από τις εισηγμένες εταιρείες της παρ. 3 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στα Διοικητικά Συμβούλια,

ββ) στοιχεία για την τήρηση του ποσοστού της παρ. 3 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, αναφέροντας τον αριθμό των εκτελεστικών και των μη εκτελεστικών μελών που είναι πρόσωπα του υποεκπροσωπούμενου φύλου,

βγ) στοιχεία για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση της παρ. 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020 και

βδ) στοιχεία σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 3Γ του ν. 4706/2020.

Η έκθεση της παρούσας περίπτωσης κοινοποιείται και στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

γ) Διοργανώνει, από κοινού με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, δράσεις για τη στήριξη της έμφυλης ισότητας στις εισηγμένες εταιρείες.

δ) Ανταλλάσσει καλές πρακτικές και πληροφορίες με αρμόδιους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

ε) Συνεργάζεται με την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, το Υπουργείο Ανάπτυξης, τον Συνήγορο του Πολίτη, ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 3896/2010 (Α' 207), την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, άλλους φορείς του Δημοσίου, τις δημόσιες επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, τις επαγγελματικές ενώσεις και τις ενώσεις των εταιρειών, τις εταιρείες και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, για τη διάδοση καλών πρακτικών σχετικά με την προαγωγή, την ανάλυση, την παρακολούθηση και τη στήριξη της έμφυλης ισορροπίας στα Διοικητικά Συμβούλια των ανωνύμων εταιρειών.

3. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ως αρμόδιος φορέας για την εποπτεία των εισηγμένων εταιρειών και τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας περί κεφαλαιαγοράς σύμφωνα με τον ν. 1969/1991 (Α' 167), παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των άρθρων 3Α, 3Β και 3Γ του ν. 4706/2020 και είναι αρμόδια για την επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 24 του ν. 4706/2020.

Άρθρο 12

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο μη εισηγμένων ανωνύμων εταιρειών -

Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018

Στο άρθρο 87 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου σε μέλη του ή τρίτους, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Στις μη εισηγμένες εταιρείες που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, είναι δυνατόν να εφαρμόζονται αναλόγως οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 3Α και το άρθρο 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό. Στις εταιρείες του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται το άρθρο 24Α του ν. 4706/2020, περί επιβράβευσης της ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε Διοικητικό Συμβούλιο εταιρείας.»

Άρθρο 13

Ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών - Προσθήκη παρ. 6Α στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005

Στο άρθρο 3 του ν. 3429/2005 (Α' 314), περί του Διοικητικού Συμβουλίου των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, προστίθεται παρ. 6Α, ως εξής:

«6Α. Στις μη εισηγμένες δημόσιες επιχειρήσεις, που απασχολούν διακόσιους πενήντα (250) εργαζομένους

και άνω και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών τουλάχιστον πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ ή ετήσιο ισολογισμό τουλάχιστον σαράντα τρία εκατομμύρια (43.000.000) ευρώ, είναι δυνατόν να εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 4 του άρθρου 3Α και το άρθρο 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), αν τούτο προβλέπεται από το καταστατικό.»

Άρθρο 14

Περιστατικά βίας και παρενόχλησης

Αν κατά τη διαδικασία διορισμού ή εκλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου φέρεται ότι έχει λάβει χώρα περιστατικό ή συμπεριφορά βίας και παρενόχλησης σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 4808/2021 (Α' 101), εφαρμόζονται τα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 18 του ανωτέρω νόμου, περί δικαιωμάτων των θιγόμενων προσώπων σε περιπτώσεις περιστατικών βίας και παρενόχλησης.

Άρθρο 15

Ταμείο ισότητας των φύλων

1. Αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού που εγγράφονται σε ειδικό Αναλυτικό Λογαριασμό Εσόδου (ΑΛΕ) και διατίθενται για την αύξηση των πιστώσεων της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 74 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί εγγραφής πιστώσεων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους:

α) ποσά από την είσπραξη των χρηματικών κυρώσεων του άρθρου 24 του ν. 4706/2020 (Α' 136), περί κυρώσεων, που επιβάλλονται λόγω μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των άρθρων 3Α, 3Β και 3Γ του ίδιου νόμου και εισπράττονται υπέρ της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και

β) κάθε είδους έσοδα από χαριστική αιτία, όπως δωρεές και χορηγίες.

2. Τα ποσά της παρ. 1 διατίθενται με σκοπό την εξυπηρέτηση της αποστολής της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ιδίως για την ενίσχυση της έμφυλης ισότητας και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών μέσω της χρηματοδοτικής υποστήριξης προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και δράσεων που αποβλέπουν στην εξάλειψη των έμφυλων διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων.

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΕΞΟΥ ΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας καθορίζονται ο ειδικός Αναλυτικός Λογαριασμός Εσόδου (ΑΛΕ), στον οποίο εγγράφονται τα ποσά της παρ. 1 του άρθρου 15, η διαδικασία εγγραφής στον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου 15.

Άρθρο 17**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των άρθρων 3Α και 3Β του ν. 4706/2020 (Α' 136), εντός πέντε (5) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Από τη δημοσίευση του παρόντος και έως την 30ή.6.2026, οι ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4706/2020, λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα οργανωτικά μέτρα για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5. Κατά το χρονικό διάστημα του προηγούμενου εδαφίου η εκπροσώπηση ανά φύλο στο Διοικητικό Συμβούλιο των εταιρειών του προηγούμενου εδαφίου, δεν υπολείπεται του ποσοστού του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και σε περίπτωση κλάσματος, το ποσοστό αυτό στρογγυλοποιείται στον προηγούμενο ακέραιο.

3. Οι εταιρείες που εμπíπτον στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 3Α του ν. 4706/2020, συμμορφώνονται με την υποχρέωση περί ορισμού εκτελεστικού μέλους από το υποεκπροσωπούμενο φύλο, κατά την πρώτη, μετά την έναρξη ισχύος του ως άνω άρθρου, λήξη θητείας ή της επόμενης θητείας σε περίπτωση μίας ανανέωσης ή εξ οιοιδήποτε λόγου αντικατάσταση ήδη υπηρετούντος εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Δ'**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'****ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ****Άρθρο 18****Σκοπός**

Σκοπός του παρόντος Μέρους είναι: α) η βέλτιστη υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία, β) η ενίσχυση της αποδοτικότητας του πιλοτικού προγράμματος υποστηριζόμενης απασχόλησης για άτομα στο φάσμα του αυτισμού, γ) η ομαλή μετάβαση από το πιλοτικό πρόγραμμα του προσωπικού βοηθού στην καθολική παροχή της υπηρεσίας, δ) η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός του τρόπου πληρωμής παροχών του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ταχύτητας, της διαφάνειας και της ασφάλειας στις συναλλαγές των δικαιούχων, και ε) η πολύπλευρη και ολιστική ανάπτυξη των παιδιών ηλικίας έως και τεσσάρων (4) ετών.

Άρθρο 19**Αντικείμενο**

Αντικείμενο του παρόντος Μέρους είναι: α) η πρόβλεψη συμπερίληψης όλων των δυνητικά ωφελουμένων

ατόμων με αναπηρία στο πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας σε χώρους κατοικίας και εργασίας, ακόμα και αν δεν έχουν καταγραφεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και η υλοποίηση του προγράμματος σε δημόσια κτήρια προς όφελος των ατόμων με αναπηρία, β) η πρόβλεψη συμπερίληψης όλων των δυνητικά ωφελουμένων στο πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης για άτομα στο φάσμα του αυτισμού και η δημιουργία ειδικού μητρώου εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών προς υποστήριξη ωφελουμένων και επιχειρήσεων που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, γ) η συνέχιση της παροχής της υπηρεσίας του προσωπικού βοηθού στο πλαίσιο της πιλοτικής εφαρμογής αυτής, έως την ολοκλήρωση του προγράμματος του Ταμείου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας στο πλαίσιο του υφιστάμενου προϋπολογισμού του προγράμματος, δ) η διασφάλιση της ομαλής και ασφαλούς λειτουργίας του μέτρου των προπληρωμένων καρτών, ιδίως λαμβανομένης υπόψιν της πολυπλοκότητας του πληροφοριακού συστήματος, το οποίο είναι αναγκαίο για την εφαρμογή του, με στόχο την απρόσκοπτη διενέργεια όλων των απαιτούμενων συναλλαγών, και ε) η αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών προσχολικής αγωγής και φροντίδας, που παρέχονται από τους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς της χώρας, ώστε τα παιδιά να λαμβάνουν κατάλληλη φροντίδα και εκπαίδευση που θα τα βοηθήσει να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες και γνώσεις, η συνεχιζόμενη επιμόρφωση των παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας και η προώθηση της ενημέρωσης και της υποστήριξης των γονέων, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα την ανάπτυξη των παιδιών τους και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αυτή και στην έγκαιρη ανίχνευση τυχόν αναπτυξιακών διαταραχών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ,
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ
ΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΙΑ
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ, ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΜΕΝΗ ΚΑΡΤΑ****Άρθρο 20****Πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης
παρεμβάσεων προσβασιμότητας -
Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 53 και
παρ. 15 άρθρου 82 ν. 4997/2022**

1. Στο άρθρο 53 του ν. 4997/2022 (Α' 219), περί πιλοτικού προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «από την ψηφιακή πύλη gov.gr» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ)», αβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2: βα) οι λέξεις «άτομα με αναπηρία, τα οποία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άτομα με κινητική αναπηρία ή αναπηρία

όρασης ή αναπηρία ακοής, τα οποία είτε», ββ) μετά τις λέξεις «άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146)» προστίθεται η φράση «είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ», και το άρθρο 53 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 53

Πιλοτικό Πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας

1. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα επιχορήγησης παρεμβάσεων για την προσβασιμότητα των χώρων μόνιμης κατοικίας και εργασίας ατόμων με αναπηρία. Οι διαδικασίες υποβολής αιτημάτων επιχορήγησης παρέχονται ως ψηφιακή υπηρεσία, η οποία είναι προσβάσιμη μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΥΠ). Οι παρεμβάσεις δύναται να πραγματοποιούνται και σε δημόσια κτήρια ώστε να καταστούν προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.

2. Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι άτομα με κινητική αναπηρία ή αναπηρία όρασης ή αναπηρία ακοής, τα οποία είτε έχουν καταχωρισθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146), είτε, σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους στο ως άνω Μητρώο και για το διάστημα που αυτή εκκρεμεί λόγω ολοκλήρωσης της ψηφιοποίησης των αποφάσεων πιστοποίησης αναπηρίας, διαθέτουν γνωμάτευση Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ. Το πρόγραμμα υλοποιείται στο σύνολο των περιφερειών της χώρας.

3. Μετά από την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υποβάλλει στον Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας συγκεντρωτικά στοιχεία, καταγραφέντα προβλήματα, εξαχθέντα συμπεράσματα και εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος, υπό τη μορφή Έκθεσης Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων. Μετά από την αξιολόγηση ακολουθεί η καθολική εφαρμογή του προγράμματος σε ολόκληρη τη χώρα.

4. Οι δαπάνες του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του έργου ορίζεται η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, στην οποία μεταβιβάζονται οι αναγκαίες πιστώσεις για την υλοποίηση του προγράμματος.»

2. Στην παρ. 15 του άρθρου 82 του ν. 4997/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) μετά από τις λέξεις «με κοινή απόφαση των Υπουργών» προστίθενται οι λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», β) μετά από τις λέξεις «Περιβάλλοντος και Ενέργειας» προστίθενται οι λέξεις «και Ψηφιακής Διακυβέρνησης», γ) προστίθεται περ. ζ) και

μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ. 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται ειδικότερα και λεπτομερειακά θέματα εφαρμογής του άρθρου 53, περί του προγράμματος επιχορήγησης παρεμβάσεων προσβασιμότητας, και, ιδίως,

α) τα κριτήρια επιλεξιμότητας και προτεραιοποίησης των ωφελούμενων και των χώρων παρέμβασης,

β) η διαδικασία υποβολής αιτήσεων,

γ) οι επιλέξιμες παρεμβάσεις, οι οποίες μπορούν να εκτείνονται και επί ιδιωτικών χώρων κοινής χρήσης των κτιρίων που αφορά η παρέμβαση, καθώς και επί δημόσιων ή κοινόχρηστων χώρων που περιβάλλουν τα κτίρια αυτά,

δ) το ανώτατο ποσό επιχορήγησης ανά άτομο και ανά παρέμβαση,

ε) η διαδικασία καταβολής των επιχορηγήσεων,

στ) η διαδικασία, τα όργανα και τα μέσα ελέγχου της υλοποίησης των παρεμβάσεων και

ζ) η διαδικασία υλοποίησης των παρεμβάσεων σε δημόσια κτήρια, ώστε να καταστούν προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.»

Άρθρο 21

Πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος - Τροποποίηση παρ. 1 έως 3, 5 και 6 άρθρου 70 ν. 4997/2022

Στο άρθρο 70 του ν. 4997/2022 (Α' 219), περί πιλοτικού προγράμματος για πρόσωπα στο φάσμα του αυτισμού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. δ) του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 οι λέξεις «συμπεριλαμβανομένων των εύλογων προσαρμογών στις υποδομές» διαγράφονται, β) στην παρ. 2 β) στο τέλος του πρώτου εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «, οι οποίοι εγγράφονται σε μητρώο που καταρτίζεται για τους σκοπούς του προγράμματος και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας», ββ) το τρίτο εδάφιο διαγράφεται, γ) στην παρ. 3 οι λέξεις «στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία του άρθρου 105 του ν. 4961/2022 (Α' 146)» αντικαθίστανται από τη φράση «σε μητρώο που τηρεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος», δ) στην παρ. 5 το δεύτερο εδάφιο διαγράφεται, ε) στην παρ. 6 εα) μετά από τις λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης» προστίθεται η φράση «και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137)», εβ) οι λέξεις «και προτεραιοποίησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και το πλαίσιο απασχόλησης», εγ) οι λέξεις «και των φορέων στους οποίους υπάγονται» διαγράφονται, εδ) η λέξη «εργοδοτικού» αντικαθίσταται από τις λέξεις «μισθολογικού και μη μισθολογικού», και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 70 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 70

Πιλοτικό πρόγραμμα για άτομα
στο φάσμα του αυτισμού

1. Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας υλοποιεί πιλοτικό πρόγραμμα υποστηριζόμενης απασχόλησης ατόμων με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Το πρόγραμμα συνίσταται ιδίως: α) στην υποστήριξη των ωφελουμένων κατά τη διαδικασία εύρεσης εργασίας, β) στην καθοδήγηση των υποψήφιων εργοδοτών κατά τη διαμόρφωση του εργασιακού περιβάλλοντος, γ) στην υποστήριξη των ωφελουμένων, του εργοδότη και του εργασιακού περιβάλλοντος κατά το διάστημα απασχόλησης των ωφελουμένων και δ) στην κάλυψη μισθολογικού και μη μισθολογικού εργοδοτικού κόστους.

2. Η υποστήριξη και καθοδήγηση της παρ. 1 παρέχεται από ειδικά εκπαιδευμένους διαμεσολαβητές, οι οποίοι εγγράφονται σε μητρώο που καταρτίζεται για τους σκοπούς του προγράμματος και τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η εκπαίδευση και καθοδήγηση των διαμεσολαβητών υλοποιείται από αμειβόμενη διεπιστημονική ομάδα έργου.

3. Ωφελούμενοι του προγράμματος της παρ. 1 είναι άτομα με διαταραχές αυτιστικού φάσματος, τα οποία έχουν καταχωρισθεί σε μητρώο που τηρεί η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος.

4. Η συμμετοχή στο πρόγραμμα της παρ. 1 δεν αποστερεί τον ωφελούμενο από τη λήψη αναπηρικών προνοιακών παροχών σε χρήμα που χορηγεί ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

5. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 προέρχονται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Φορέας υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος της παρ. 1 ορίζεται η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του αρμόδιου Υπουργού για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με το άρθρο 69 του ν. 4488/2017 (Α' 137), καθορίζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας και το πλαίσιο απασχόλησης των ωφελουμένων, η διαδικασία υποβολής αιτήσεων, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των διαμεσολαβητών, οι άξονες εκπαίδευσης των διαμεσολαβητών, ορίζονται τα μέλη της διεπιστημονικής ομάδας έργου της παρ. 2 και η αμοιβή τους, το ύψος και η διαδικασία απόδοσης των αμοιβών των ειδικά εκπαιδευμένων διαμεσολαβητών, το εύρος κάλυψης του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 22

Διάρκεια υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4837/2021

Στην παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας προσωπικού βοηθού

για άτομα με αναπηρία, προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, και η παρ. 1 του άρθρου 36 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Υλοποιείται, σε δύο φάσεις, πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» εντός επιλεγμένων γεωγραφικών περιοχών της χώρας. Η πρώτη φάση εκκινεί εντός του έτους 2022 και η υπηρεσία παρέχεται για δύο (2) έτη και η δεύτερη φάση εκκινεί εντός του έτους 2023 και η υπηρεσία παρέχεται για ένα (1) έτος. Η πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας παρατείνεται έως τη λήξη του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και μέχρι εξαντλήσεως του προϋπολογισμού του έργου. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.»

Άρθρο 23

Καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμένης κάρτας - Τροποποίηση παρ. 1, 4 έως 6 και 8 και προσθήκη παρ. 9 στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023

1. Στο άρθρο 152 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί της προπληρωμένης κάρτας πληρωμής επιδομάτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο μετά από τις λέξεις «κάθε είδους παροχές» προστίθενται οι λέξεις «σε χρήμα», αβ) η φράση «καταβάλλονται σε λογαριασμούς των δικαιούχων που κινούνται αποκλειστικά με τη χρήση ειδικής προπληρωμένης κάρτας («προπληρωμένη κάρτα»)» αντικαθίσταται από τη φράση «ειδική προπληρωμένη κάρτα («προπληρωμένη κάρτα»)» και αγ) στο δεύτερο εδάφιο η φράση «αντιστοιχεί ένας και μοναδικός λογαριασμός της παρούσας» αντικαθίσταται από τη φράση «αντιστοιχεί μια προπληρωμένη κάρτα για την καταβολή του συνόλου των κοινωνικών του παροχών», β) στην παρ. 4: βα) στο εισαγωγικό εδάφιο και στην περ. α) μετά τη λέξη «παροχές» προστίθενται οι λέξεις «σε χρήμα», ββ) στην περ. α) προστίθεται υποπερ. αια), βγ) στην περ. β) προστίθενται υποπερ. βδ) και βε), γ) στην παρ. 5 η φράση «που έχουν πιστοποιηθεί από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» αντικαθίσταται από τη φράση «που διαθέτουν γνωμάτευση των Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ», δ) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 6 διαγράφεται η ημερομηνία «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025», ε) στην παρ. 8: εα) η φράση «σε λογαριασμούς, οι οποίοι κινούνται αποκλειστικά μέσω ειδικής προπληρωμένης κάρτας» αντικαθίσταται από τη φράση «σε ειδικές προπληρωμένες κάρτες», εβ) προστίθεται τελευταίο εδάφιο, στ) προστίθεται παρ. 9 και το άρθρο 152 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 152

Προπληρωμένη κάρτα πληρωμής επιδομάτων

1. Τα επιδόματα, βοηθήματα, ενισχύσεις και κάθε είδους παροχές σε χρήμα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απα-

σχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) και του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.), πλην αυτών της παρ. 4, καταβάλλονται σε ειδική προπληρωμένη κάρτα («προπληρωμένη κάρτα»). Σε κάθε δικαιούχο αντιστοιχεί μια προπληρωμένη κάρτα για την καταβολή του συνόλου των κοινωνικών του παροχών.

2. Η προπληρωμένη κάρτα εκδίδεται από παρόχους υπηρεσιών πληρωμών της περ. δ) του άρθρου 62 του ν. 4446/2016 (Α' 240), που λειτουργούν στην Ελλάδα και στους οποίους οι δικαιούχοι διατηρούν ενεργό λογαριασμό πληρωμών. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών χορηγούν την προπληρωμένη κάρτα και παρέχουν την αντίστοιχη υπηρεσία λειτουργίας της προς τους δικαιούχους χωρίς αντάλλαγμα.

3. Το ήμισυ (1/2) του καταβαλλόμενου ποσού κάθε επιδόματος, βοηθήματος, παροχής ή ενίσχυσης δαπανάται αποκλειστικά μέσω χρήσης της προπληρωμένης κάρτας του δικαιούχου για αγορές προϊόντων ή υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών αγορών) ή πληρωμές χωρίς επιβάρυνση του δικαιούχου με έξοδα κόστους συναλλαγών τραπεζικής συναλλαγής. Ο χρήστης της κάρτας δικαιούται να αναλαμβάνει ποσό σε μετρητά από τον λογαριασμό του που δεν υπερβαίνει το ήμισυ (1/2) των επιδομάτων που έχει λάβει. Η χρήση της προπληρωμένης κάρτας επιτρέπεται για συναλλαγές που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Επιδόματα, βοηθήματα και παροχές σε χρήμα που δεν καταβάλλονται σε λογαριασμούς της παρ. 1 μέσω της προπληρωμένης κάρτας είναι τα εξής:

α) Για επιδόματα, βοηθήματα και παροχές σε χρήμα που χορηγεί ο Ο.Π.Ε.Κ.Α.:

αα) το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερήλικων του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 (Α' 85),

αβ) τα αναπηρικά επιδόματα,

αγ) το επίδομα ομογενών προσφύγων του άρθρου 5 του ν.δ. 57/1973 (Α' 149),

αδ) το επίδομα στέγασης του άρθρου 3 του ν. 4472/2017 (Α' 74),

αε) η εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 3016/2002 (Α' 30),

αστ) τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου ανασφάλιστου υπερήλικα του ν. 1296/1982 (Α' 128),

αζ) το επίδομα στεγαστικής συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες της υποπερ. αα) της περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α' 30),

αη) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση με τη μορφή επιδόματος προς τα προστατευόμενα τέκνα θανόντων από τις πυρκαγιές που έπληξαν περιοχές της Περιφέρειας Αττικής στις 23 και 24 Ιουλίου 2018 του άρθρου 2 της από 26.7.2018 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 138), που κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4576/2018 (Α' 196),

αθ) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση με τη μορφή επιδόματος προς κάθε ανήλικο τέκνο των θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν την Κρήτη κατά τον μήνα Φεβρουάριο 2019 του άρθρου 244 του ν. 4610/2019 (Α' 70),

αι) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 2768/1999 (Α' 273), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 73 του ν. 5043/2023 (Α' 91), προς τα προστατευόμενα τέκνα και αδέρφια θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πυρκαγιών που έπληξαν την περιοχή Βαρυμπόμπης Δήμου Αχαρνών την 3η Αυγούστου 2021 και εξαιτίας του σεισμού της 30ής Οκτωβρίου 2020 στη Σάμο,

αια) η μηνιαία οικονομική ενίσχυση προς τα προστατευόμενα τέκνα θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν τις περιοχές Μάνδρας Αττικής τη 15η Νοεμβρίου 2017, Αγίας Πελαγίας Κρήτης τη 15η Οκτωβρίου 2022 και Μαγνησίας την 5η Σεπτεμβρίου 2023, της υπ' αρ. 17334/4.3.2024 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας «Χορήγηση μηνιαίας οικονομικής ενίσχυσης στα προστατευόμενα τέκνα θανόντων κατά τη διάρκεια και εξαιτίας των πλημμυρικών φαινομένων που έπληξαν τις περιοχές: Μάνδρας Αττικής την 15η Νοεμβρίου 2017, Αγίας Πελαγίας Κρήτης την 15η Οκτωβρίου 2022 και Μαγνησίας την 5η Σεπτεμβρίου 2023» (Β' 1534).

β) Για επιδόματα, βοηθήματα και παροχές που χορηγεί η Δ.ΥΠ.Α.:

βα) το επίδομα λόγω αφερεγγυότητας εργοδότη του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (Α' 79),

ββ) Το επίδομα διαθεσιμότητας του τρίτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 27 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197),

βγ) έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις που καταβάλει η Δ.ΥΠ.Α.,

βδ) παροχές, οι οποίες δεν συνίστανται στην καταβολή χρηματικών ποσών απευθείας στους δικαιούχους αλλά χορηγούνται με τη μορφή επιταγών, οι οποίες ανταλλάσσονται με παροχή υπηρεσιών από τρίτους παρόχους,

βε) η ειδική επιδότηση ανεργίας εργαζομένων στην εταιρεία «Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης Α.Ε.» του άρθρου 22 του ν. 4587/2018 (Α' 218).

5. Τα άτομα με οπτική αναπηρία σε ποσοστό από ογδόντα τοις εκατό (80%) και άνω που διαθέτουν γνωμάτευση των Υγειονομικών Επιτροπών σε ισχύ εξαιρούνται από την καταβολή μέσω προπληρωμένης κάρτας.

6. Συναλλαγές για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται με τη χρήση της προπληρωμένης κάρτας λαμβάνονται υπόψη για συμμετοχή των δικαιούχων της παρ. 1 σε ειδικό πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων (Λοταρίες), μέσω του οποίου χορηγούνται στους κληρωθέντες χρηματικά ή άλλα έπαθλα. Τα χρηματικά έπαθλα είναι ακατάσχετα στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύονται και δεν συμψηφίζονται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών. Το συνολικό διανεμόμενο χρηματικό ποσό για τις δημόσιες κληρώσεις που θα διενεργηθούν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν υπερβαίνει το ποσό των οκτώ εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (8.500.000) ευρώ. Το ποσό αυτό χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

7. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών γνωστοποιούν στους δικαιούχους της παρ. 1 και στα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας τα προγράμματα με τα οποία επιβραβεύουν τους χρήστες της προπληρωμένης κάρτας για τις συναλλαγές αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών που οι τελευταίοι πραγματοποιούν με τη χρήση της.

8. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι τη 15η Μαρτίου 2025 ο χρόνος έναρξης καταβολής κάθε επιδόματος, βοηθήματος και παροχής σε ειδικές προπληρωμένες κάρτες ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Από τη 15η Μαρτίου 2025 οι παροχές της παρ. 1, με την επιφύλαξη της παρ. 4, καταβάλλονται μέσω της προπληρωμένης κάρτας. Με την απόφαση της παρ. 6 του άρθρου 154, δύναται να ορίζεται διαφορετικός χρόνος έναρξης καταβολής για ειδικές κατηγορίες παροχών, ο οποίος πάντως δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερος της 15ης Ιουνίου 2025.

9. Για την καταβολή των παροχών της παρ. 1 μέσω προπληρωμένων καρτών λειτουργεί ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Η ανάπτυξη του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος επιτρέπει ιδίως τη διασύνδεση και διαλειτουργικότητα με τα υφιστάμενα μητρώα και συστήματα: α) της Δ.ΥΠ.Α. και του Ο.Π.Ε.Κ.Α., μέσω του Κέντρου Διαλειτουργικότητας της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, και β) των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών, η οποία πραγματοποιείται μέσω της εταιρείας Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε. (ΔΙΑΣ Α.Ε.). Υπεύθυνοι για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών των υπηρεσιών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ορίζονται η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, η Δ.ΥΠ.Α, ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. και οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμής, σύμφωνα με τις περ. γ) και ε) της παρ. 1 και την παρ. 3 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και το άρθρο 5 του ν. 4624/2019 (Α' 137).

Άρθρο 24

Ζητήματα λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της προπληρωμένης κάρτας καταβολής επιδομάτων - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 154 ν. 5078/2023

Στην παρ. 6 του άρθρου 154 του ν. 5078/2023, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων για την καταβολή επιδομάτων και λοιπών παροχών σε χρήμα μέσω προπληρωμέ-

νης κάρτας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο μετά τις λέξεις «Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας» προστίθενται οι λέξεις «Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων», β) προστίθεται περ. γ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων ρυθμίζονται:

α) η διαδικασία, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής, οι εξαιρούμενες συναλλαγές προς κατηγορίες επιχειρήσεων, η υπαγωγή των επιδομάτων, βοηθημάτων, ενισχύσεων και παροχών που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 152 στη διαδικασία της παρ. 1 του άρθρου 152, η προθεσμία και διαδικασία δήλωσης του μοναδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 1 του άρθρου 152, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με την καταβολή των παροχών στους ως άνω λογαριασμούς,

β) κάθε τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα αναφορικά με το πρόγραμμα δημοσίων κληρώσεων της παρ. 6 του άρθρου 152 όπως η διάρκεια αυτού, η διαδικασία και η συχνότητα των κληρώσεων, τα κριτήρια και η διαδικασία συμμετοχής, τα μέσα καταχώρισης των συναλλαγών που συμμετέχουν στις κληρώσεις, καθώς και ο καθορισμός των χρηματικών ή άλλων επάθλων του άρθρου 152 και

γ) ζητήματα διασύνδεσης, επικοινωνίας και διαλειτουργικότητας του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος της παρ. 9 του άρθρου 152, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα σχετικό με την ανάπτυξη και τη λειτουργία του.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ - ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Άρθρο 25

Πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση τίτλου Μέρους Β' ν. 4837/2021

Ο τίτλος του Μέρους Β' του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του Προγράμματος «ΚΥΨΕΛΗ», αντικαθίσταται ως εξής: «ΜΕΡΟΣ Β'- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΘΗΝΑ»: ΘΕΜΕΛΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ» - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΡΕΦΙΚΩΝ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ, ΑΝΙΧΝΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΒΡΕΦΗ ΚΑΙ ΝΗΠΙΑ, ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΠΡΩΙΜΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ».

Άρθρο 26**Σκοπός προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 13 ν. 4837/2021**

Το άρθρο 13 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του σκοπού του Προγράμματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 13**Σκοπός**

Στο σύνολο των δημοτικών, ιδιωτικών και δημόσιων βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών εφαρμόζεται το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», το οποίο έχει ως στόχο: α) τη φροντίδα και αγωγή των βρεφών και των νηπίων, προκειμένου να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις, β) τη συνεχιζόμενη επιμόρφωση των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας σε ζητήματα που άπτονται του παιδαγωγικού τους έργου και του ρόλου τους στην υποστήριξη της ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων, γ) την υποστήριξη των γονέων στην κατανόηση της ανάπτυξης των παιδιών τους, δ) τον ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων και ε) την ενίσχυση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχουν οι βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί.»

Άρθρο 27**Αντικείμενο προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» - Αντικατάσταση άρθρου 14 ν. 4837/2021**

Το άρθρο 14 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί αντικειμένου του Προγράμματος, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 14**Αντικείμενο**

1. Το πρόγραμμα «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» περιλαμβάνει:

(α) Ένα ολοκληρωμένο παιδαγωγικό πλαίσιο για την πρώιμη παιδική ηλικία, με στόχο την ολόπλευρη ανάπτυξη παιδιών ηλικίας έως και τεσσάρων (4) ετών και τη δημιουργία εξειδικευμένου υλικού για τους γονείς, για να μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των παιδιών τους.

(β) Τον ανιχνευτικό έλεγχο της γνωστικής ανάπτυξης των βρεφών και των νηπίων μέσω ψυχομετρικού εργαλείου που αναπτύσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος. Ο ανιχνευτικός έλεγχος προϋποθέτει την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια ή των αναδόχων γονέων των βρεφών και νηπίων. Οι παιδαγωγοί, μετά από ειδική εκπαίδευσή τους, συγκεντρώνουν και καταχωρίζουν τα αποτελέσματα του ανιχνευτικού ελέγχου στον ατομικό φάκελο κάθε βρέφους και νηπίου, ο οποίος διατηρείται στον σταθμό. Οι παιδαγωγοί ενημερώνουν τους γονείς για τα αποτελέσματα και, κατά περίπτωση, προτείνουν στους γονείς την περαιτέρω αξιολόγηση των παιδιών από ειδικό επιστήμονα. Ο σταθμός λαμβάνει όλα τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων βρεφών και νηπίων.

(γ) Την επιμόρφωση και υποστήριξη των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας από δημόσια ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης.

2. Της καθολικής εφαρμογής του προγράμματος προηγείται πιλοτική εφαρμογή σε τουλάχιστον ενενήντα (90) βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς. Η πιλοτική εφαρμογή διαρκεί έως τη λήξη του Προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Άρθρο 28**Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4837/2021**

Στο άρθρο 15 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου και στην παρ. 1: αα) διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής», αβ) η λέξη «Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «παιδικών σταθμών» προστίθενται οι λέξεις «η αξιολόγηση και η προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την αγωγή και φροντίδα των παιδιών της πρώιμης ηλικίας» και ββ) η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15**Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία**

1. Συστήνεται «Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», ως συλλογικό συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο, το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

2. Σκοπός του Συμβουλίου είναι η επιστημονική έρευνα και μελέτη των θεμάτων λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, η αξιολόγηση και η προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την αγωγή και φροντίδα των παιδιών της πρώιμης ηλικίας, καθώς και η διαρκής, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής του προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας.»»

Άρθρο 29**Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4837/2021**

Στο άρθρο 16 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί Σύνθεσης του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροπο-

ποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου: αα) διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής» και αβ) η λέξη «Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) η παρ. 1 αντικαθίσταται και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16

Σύνθεση του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών και αποτελείται από τα εξής μέλη και τους αναπληρωτές τους:

α) τον Γενικό Γραμματέα Δημογραφικής και Στεγαστικής Πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, ως Πρόεδρο,

β) τον Γενικό Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Αντιπρόεδρο,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Εσωτερικών, αρμόδιο για ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, αρμόδιο είτε για ζητήματα εκπαιδευτικών πολιτικών στην προσχολική αγωγή είτε για ζητήματα ειδικής αγωγής,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, αρμόδιο για ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών,

στ) ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού από κάθε Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, το οποίο υποδεικνύεται από κάθε Τμήμα, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

ζ) έναν (1) εκπρόσωπο του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, ο οποίος υποδεικνύεται από το Ινστιτούτο, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

η) έναν (1) εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ.), ο οποίος υποδεικνύεται από την Ομοσπονδία, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

θ) δύο (2) ειδικούς εμπειρογνώμονες, με εξειδίκευση είτε σε ζητήματα παιδοψυχολογίας ή παιδοψυχιατρικής ή παιδονευρολογίας ή αναπτυξιολογίας, είτε σε ζητήματα παιδαγωγικών πολιτικών στην πρώιμη παιδική ηλικία και στη λειτουργία των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, οι οποίοι επιλέγονται από τον Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας,

ι) έναν (1) εκπρόσωπο του Πανελληνίου Συνδέσμου Παιδαγωγών Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας (ΠΑ.ΣΥ.Π.Π.Η.), ο οποίος υποδεικνύεται από τον ΠΑ.ΣΥ.Π.Π.Η., ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του,

ια) έναν (1) εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Ε.), ο οποίος υποδεικνύεται από

την Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του, και

ιβ) έναν (1) εκπρόσωπο της δευτεροβάθμιας συνδικαλιστικής οργάνωσης των ιδιωτικών παιδικών σταθμών, ο οποίος υποδεικνύεται από την οργάνωση, ύστερα από πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον ορισμό του.

Εάν εντός ενός (1) μηνός από την πρόσκληση του Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, οι φορείς των περ. στ), ζ), θ), ι), ια), και ιβ) δεν προβούν σε υπόδειξη εκπροσώπου, ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζει εκπρόσωπο της επιλογής του.

Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου προσκαλείται και μετέχει, με εκπρόσωπό της, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη».

2. Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής, εκτός εάν πριν από τη λήξη της θητείας τους, κριθεί, με αιτιολογημένη κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, ότι αδυνατούν για λόγους που αφορούν στην αξιοπιστία που συνάδει με την άσκηση του ρόλου τους ή για λόγους υγείας, να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

3. Με απόφαση του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συνιστώνται ειδικές επιστημονικές επιτροπές και ομάδες εργασίας για την επεξεργασία ειδικότερων θεμάτων. Σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου δύναται να προσκαλούνται και να μετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου, εμπειρογνώμονες για ζητήματα λειτουργίας των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών.»

Άρθρο 30

Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση άρθρου 17 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 17 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί αρμοδιοτήτων του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο του άρθρου και στο πρώτο εδάφιο διαγράφεται η λέξη «Προσχολικής» και η λέξη «Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην περ. α), β) στην υποπερ. αα) η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», ββ) στην υποπερ. αβ) οι λέξεις «του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και των μεντόρων του άρθρου 19, την επιλογή αυτών» διαγράφονται, προστίθενται οι λέξεις «των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας» και οι λέξεις «επιμόρφωση των ανωτέρω» αντικαθίστανται από τις λέξεις «επιμόρφωσή τους», γ) οι περ. στ) και ζ) καταργούνται και το άρθρο 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 17

Αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία έχει τις εξής, ιδίως, αρμοδιότητες:

α) Γνωμοδοτεί, ύστερα από σχετικό ερώτημα των αρμόδιων Υπουργών, ή εισηγείται με πρωτοβουλία του αυτεπαγγέλτως για θέματα σχετικά με:

αα) τη διαμόρφωση, τον διαρκή εκσυγχρονισμό και τη βέλτιστη εφαρμογή του προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» στους βρεφικούς, βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, τόσο στο πιλοτικό στάδιο όσο και στην καθολική εφαρμογή του, καθώς και τον προγραμματισμό και την αποτίμηση της εφαρμογής του,

αβ) την κατάρτιση και επιμόρφωση των παιδαγωγών και βοηθών παιδαγωγών πρώιμης παιδικής ηλικίας, καθώς και τον σχεδιασμό της πολιτικής για την επιμόρφωσή τους,

αγ) την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητάς τους.

β) Μελετά συστηματικά:

βα) τα θέματα που συνδέονται με την προσχολική αγωγή και διαπαιδαγώγηση και εισηγείται τρόπους βελτίωσής της,

ββ) τα θέματα και τους παράγοντες που συνδέονται με τους λόγους, για τους οποίους οι γονείς βρεφών και νηπίων δεν επιλέγουν τα προγράμματα των βρεφικών, βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και εισηγείται τρόπους αντιμετώπισης των λόγων αυτών,

βγ) τους παράγοντες που, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν τον χαρακτήρα, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των σταθμών, όπως το οργανωτικό - διοικητικό σύστημα και οι υλικότεχνικές υποδομές, και εισηγείται τις βέλτιστες αναγκαίες παρεμβάσεις,

βδ) τα θέματα που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την ανάπτυξη πολιτικών για την αγωγή και φροντίδα βρεφών και παιδιών, με σκοπό την επιμόρφωση των επαγγελματιών και την οργάνωση των σχετικών δράσεων,

βε) στατιστικά στοιχεία από την Ελλάδα και το εξωτερικό και διατυπώνει σχετικές εισηγήσεις για βελτιώσεις του προγράμματος,

βστ) το σχετικό διεθνές και ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες κατευθυντήριες οδηγίες.

γ) Σχεδιάζει υποστηρικτικές δράσεις στα θέματα των ανωτέρω αρμοδιοτήτων του, στο πλαίσιο της εφαρμογής νέων πολιτικών απασχόλησης βρεφών ή και παιδιών.

δ) Σχεδιάζει δράσεις επιμόρφωσης των επαγγελματιών και παρακολουθεί την υλοποίησή τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

ε) Εισηγείται σχετικά με τα μέτρα και την πολιτική για τη στήριξη και την αποτίμηση της λειτουργίας των σταθμών.

στ) Καταργείται.

ζ) Καταργείται.»

Άρθρο 31

Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 18 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Προσχολικής Αγωγής

και Διαπαιδαγώγησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στον τίτλο οι λέξεις «Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 1, οι λέξεις «Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία» και το άρθρο 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 18

Λειτουργία του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (Συμβούλιο) συνεδριάζει στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και υποστηρίζεται γραμματειακά από υπάλληλο της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, ο οποίος τηρεί και τα πρακτικά των συνεδριάσεων.

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συγκαλεί το Συμβούλιο και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του.

3. Το Συμβούλιο συνεδριάζει, με φυσική παρουσία ή μέσω τηλεδιάσκεψης, τακτικά κάθε μήνα και, έκτακτα, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου ή μετά από αίτημα οκτώ (8) τουλάχιστον μελών του.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου εργασίας των οικείων υπηρεσιών ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία πρόσθετη αμοιβή ή αποζημίωση.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 32

Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης

1. Θεσπίζεται Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης με αντικείμενο την οικονομική ενίσχυση των μονοπρόσωπων ή πολυπρόσωπων νοικοκυριών που μεταφέρουν την κύρια κατοικία και το κέντρο βιοτικών δραστηριοτήτων τους από δήμους ή δημοτικές ενότητες της επικράτειας, που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 9, στους Δήμους Σουφλίου, Διδυμότειχου και Ορεστιάδας της Περιφερειακής Ενότητας Έβρου της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

2. Η μεταφορά της παρ. 1 αποδεικνύεται με:

α) Βεβαίωση τρέχουσας εικόνας βασικών στοιχείων φυσικού προσώπου, από την οποία προκύπτει ότι η κύρια κατοικία των ενηλίκων μελών του ωφελούμενου νοικοκυριού βρίσκεται στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1.

β) Κτήση ή μίσθωση της κατοικίας που τεκμηριώνεται με: βα) συμβολαιογραφική πράξη αγοράς κύριας κατοικίας ιδιοκτησίας μέλους του ωφελούμενου νοικοκυριού, από 1η.1.2025 και εξής, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, ή ββ) απόδειξη υποβολής δήλωσης πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακίνητης περιουσίας, τουλάχιστον τριετούς διάρκειας

ας, κύριας κατοικίας, από 1η.1.2025, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, ή βγ) δήλωση ακινήτου ιδιοκτησίας μέλους του ωφελούμενου νοικοκυριού, ως κύριας κατοικίας, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, το οποίο είτε ανήκει κατά δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας, αποκλειστικά ή κατά ποσοστό, σε μέλος της ωφελούμενης μονάδας είτε έχει παραχωρηθεί κατά χρήση από συγγενή έως β' βαθμού στην ωφελούμενη μονάδα.

γ) Βεβαίωση περί εργασίας του αιτούντα, από 1η.1.2025 και εξής, εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, η οποία: γα) για απασχολούμενο στον δημόσιο τομέα είναι η απόφαση απόσπασης, μετάταξης, μετάθεσης ή διορισμού του, καθώς και βεβαίωση του εργοδότη ότι δεν έχει απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο με απόσπαση ή μετάταξη ή μετάθεση από τους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1, γβ) για απασχολούμενο στον ιδιωτικό τομέα είναι η αναγγελία πρόσληψης ως εργαζόμενου σε επιχείρηση με έδρα εντός της παραπάνω περιοχής, όπως προκύπτει από το έντυπο του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», καθώς και βεβαίωση του εργοδότη για την παροχή εργασίας εντός των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1, γγ) για αυτοαπασχολούμενο είναι η έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας με έδρα εντός της παραπάνω περιοχής και γδ) για ανέργους είναι η συμμετοχή σε προγράμματα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης που εκτελούνται στην παραπάνω περιοχή.

δ) Σε περίπτωση ύπαρξης ανήλικων τέκνων, βεβαίωση φοίτησής τους σε σχολική μονάδα, δημόσιας ή ιδιωτικής εκπαίδευσης, που βρίσκεται εντός των ορίων των δήμων μετεγκατάστασης της παρ. 1.

3. Ως ωφελούμενες μονάδες του προγράμματος ορίζονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

α) μονοπρόσωπο νοικοκυριό: κάθε ενήλικας Έλληνας πολίτης που είναι άγαμος ή χήρος ή διαζευγμένος ή σε διάσταση, που υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση και δεν εμπίπτει στην κατηγορία ενηλίκων έως είκοσι πέντε (25) ετών που φοιτούν σε δομές εκπαίδευσης οποιασδήποτε βαθμίδας στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1,

β) πολυπρόσωπο νοικοκυριό: όλα τα φυσικά πρόσωπα που διαμένουν κάτω από την ίδια στέγη και απαρτίζεται είτε από ένα (1) άτομο που υποβάλλει φορολογική δήλωση και ένα (1) ή περισσότερα τέκνα είτε από έγγαμο ζευγάρι ή ζευγάρι το οποίο έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, με ή χωρίς τέκνα, που υποβάλλει φορολογική δήλωση. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών είναι μέλος του νοικοκυριού, ενήλικας Έλληνας πολίτης που υποβάλλει ατομική φορολογική δήλωση.

4. Το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης για τις ωφελούμενες μονάδες ορίζεται σε:

α) δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και

β) έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, εφόσον η ωφελούμενη μονάδα εγκαθίσταται σε οικισμό με πληθυσμό άνω των πεντακοσίων (500) κατοίκων, σύμφωνα με την τελευ-

ταία απογραφή, προσαυξανόμενη αντίστοιχα κατά χίλια (1.000) ευρώ για κάθε ανήλικο μέλος του νοικοκυριού και μέχρι του συνολικού ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Η οικονομική ενίσχυση καταβάλλεται στις ωφελούμενες μονάδες σε δύο (2) ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την έγκριση της αίτησης και η δεύτερη δόση μετά την παρέλευση του πρώτου έτους μόνιμης παραμονής στους δήμους μετεγκατάστασης της παρ. 1.

5. Η οικονομική ενίσχυση της παρ. 4 καταβάλλεται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) με επιχορήγηση από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κατόπιν υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης από τους ενδιαφερομένους με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στον Ο.Π.Ε.Κ.Α., και αυτοψίας επί της εγκατάστασης από τον δήμο μετεγκατάστασης στα όρια του οποίου βρίσκεται η κύρια κατοικία της νέας εγκατάστασης του αιτούντος.

6. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος διενεργούνται επιτόπιοι έλεγχοι και διασταύρωση στοιχείων τόσο από τη Διεύθυνση Επιθεώρησης του Ο.Π.Ε.Κ.Α., όσο και από τους αρμόδιους δήμους.

7. Σε περίπτωση διαπίστωσης ψευδούς δήλωσης για τη μετεγκατάσταση της ωφελούμενης μονάδας, επιβάλλεται πρόστιμο διπλάσιο της χορηγηθείσας ενίσχυσης. Αν ο ωφελούμενος μετακινηθεί από την περιοχή της μετεγκατάστασης εντός του πρώτου έτους από τη μετεγκατάσταση, επιστρέφεται το ποσό της χορήγησης για το διάστημα που υπολείπεται του έτους, υπό την προϋπόθεση ότι έχει υποβληθεί προηγούμενη δήλωση αποχώρησης από τον ωφελούμενο. Εάν η μετακίνηση του δευτέρου εδαφίου δεν δηλωθεί από τον ωφελούμενο ή έχουν διαπιστωθεί ευρήματα από τις διαδικασίες ελέγχου της παρ. 6, στον ωφελούμενο επιβάλλεται το πρόστιμο του πρώτου εδαφίου. Σε περίπτωση διαπίστωσης εικονικής ή πολλαπλής μίσθωσης ή εικονικότητας πρόσ-ληψης, επιβάλλονται πρόστιμα διπλάσια της χορηγηθείσας ενίσχυσης στους ιδιοκτήτες ακινήτων και τους εργοδότες αντιστοίχως.

8. Η ενίσχυση της παρ. 4 δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου. Είναι ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπά τους, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα. Οι ωφελούμενοι της ενίσχυσης του παρόντος απαλλάσσονται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης και την είσπραξη της ενίσχυσης.

9. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Ανάπτυξης, Εργα-

σίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης ορίζονται οι δήμοι και οι δημοτικές ενότητες της επικράτειας που μετέχουν ως δήμοι και δημοτικές ενότητες προέλευσης στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης, ο μέγιστος αριθμός των ωφελούμενων μονάδων, ο αριθμός των ωφελούμενων μονάδων ανά δήμο ή δημοτική ενότητα μετεγκατάστασης, οι προϋποθέσεις χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης, η χρονική περίοδος του μέτρου, οι διαδικασίες διενέργειας αυτοψίας και έγκρισης αυτής από τους αρμόδιους δήμους, η διαδικασία ελέγχου της πλήρωσης και διατήρησης προϋποθέσεων χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης και η περαιτέρω εξειδίκευσή τους, οι αρμόδιες για τον έλεγχο υπηρεσίες και οι αρμοδιότητες των προσώπων που διενεργούν τους ελέγχους, η διαδικασία έγκρισης και καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησης εγκριτικών αποφάσεων και ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, ρυθμίζεται η διαδικασία υποβολής της αίτησης - υπεύθυνης δήλωσης στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. και καθορίζονται η χρήση ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, ο χρόνος έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής, ο τρόπος αυθεντικοποίησης των ωφελούμενων, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη λειτουργία αυτής, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση δύναται να ορίζονται πρόσθετοι δήμοι και δημοτικές ενότητες της επικράτειας με βάση, μεταξύ άλλων, πληθυσμιακά και δημογραφικά κριτήρια της τελευταίας απογραφής του πληθυσμού που διενεργήθηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, καθώς και με αναπτυξιακά δεδομένα, οι οποίοι μετέχουν στο Πρόγραμμα Δημογραφικής Ανάπτυξης ως δήμοι και δημοτικές ενότητες μετεγκατάστασης, πέραν αυτών που αναφέρονται στην παρ. 1.

Άρθρο 33

Έκτακτα και επείγοντα μέτρα για την προστασία των θέσεων εργασίας στους Δήμους Θήρας, Αμοργού και Ανάφης

1. Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Θήρας της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δυνάμει της υπό στοιχεία Α479/5.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: 973Σ46ΝΠΙΘ-0ΞΔ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύνανται, για το χρονικό διάστημα από την 1η Φεβρουαρίου και μέχρι την 3η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 1η Φεβρουαρίου 2025.

Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Αμοργού της Περιφερειακής Ενότητας Νάξου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε

σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δυνάμει της υπό στοιχεία Α571/12.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ρ7ΤΣ46ΝΠΙΘ-ΨΥΞ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύνανται, για το χρονικό διάστημα από την 11η Φεβρουαρίου και μέχρι την 11η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 11η Φεβρουαρίου 2025. Όλες οι επιχειρήσεις - εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου και επιχειρηματικής δραστηριότητας του Δήμου Ανάφης της Περιφερειακής Ενότητας Θήρας της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας δυνάμει της υπό στοιχεία Α595/13.2.2025 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας (ΑΔΑ: Ε4ΓΑ46ΝΠΙΘ-3ΙΙ), για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και τη διαχείριση των συνεπειών που προέκυψαν από τη σεισμική δραστηριότητα στην περιοχή, δύνανται, για το χρονικό διάστημα από την 13η Φεβρουαρίου και μέχρι την 13η Μαρτίου 2025, να θέτουν σε αναστολή τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους, οι οποίοι είχαν προσληφθεί μέχρι και την 13η Φεβρουαρίου 2025.

2. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται να μην προβούν σε μειώσεις προσωπικού με καταγγελία των συμβάσεων εργασίας, για το χρονικό διάστημα για το οποίο θέτουν τις συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων τους σε αναστολή. Σε περίπτωση πραγματοποίησής τους, οι καταγγελίες αυτές είναι άκυρες.

3. Μετά το πέρας του διαστήματος της αναστολής, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας συνεχίζονται για τον συμφωνηθέντα χρόνο που υπολείπεται. Η υποχρέωση αυτή δεν υφίσταται όταν συντρέχει αντικειμενική αδυναμία εκπλήρωσής της, όπως σε περιπτώσεις επιχειρήσεων που από τη μορφή, το είδος ή τη δραστηριότητά τους έχουν συγκεκριμένο χρόνο λειτουργίας.

4. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1 υποχρεούνται μετά τη λήξη του χρόνου της αναστολής των συμβάσεων εργασίας του προσωπικού τους, να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας και με το ίδιο είδος σύμβασης για χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της αναστολής. Στην έννοια του ίδιου αριθμού θέσεων εργασίας δεν περιλαμβάνονται οι οικειοθελώς αποχωρούντες από την εργασία τους, οι αποχωρούντες λόγω συνταξιοδότησης ή θανάτου, καθώς και οι εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου των οποίων η σύμβαση εργασίας λήγει κατά τη διάρκεια του ανωτέρω χρονικού διαστήματος.

5. Οι εργαζόμενοι, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή, σύμφωνα με την παρούσα, είναι δικαιούχοι έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, ως αποζημίωσης ειδικού σκοπού του δέκατου τρίτου άρθρου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020 (Α' 76), ποσού πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων (534) ευρώ που αντιστοιχεί σε τριάντα (30) ημέρες, κατ' αναλογία των ημερών διάρκειας της αναστολής των συμβάσεων εργασίας τους. Στους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, παρέχεται πλήρης ασφα-

λιστική κάλυψη, η οποία υπολογίζεται επί του ονομαστικού τους μισθού και αναλογία δώρων εορτών για το χρονικό διάστημα αναστολής της σύμβασης εργασίας. Οι Αναλυτικές Περιοδικές Δηλώσεις των εργαζομένων, των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, υποβάλλονται από τον εργοδότη.

6. Η έκτακτη οικονομική ενίσχυση της παρ. 5 είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

7. Η δαπάνη για την έκτακτη οικονομική ενίσχυση και την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, καθώς και η σχετική αναλογία δώρων εορτών της παρ. 5, καλύπτεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

8. Για τη λήψη της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης από τους εργαζόμενους οι επιχειρήσεις - εργοδότες υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση στο Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την οποία δηλώνουν προαναγγελτικά τους εργαζόμενους των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή. Οι επιχειρήσεις - εργοδότες γνωστοποιούν την ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση άμεσα στους εργαζόμενους τους με κάθε πρόσφορο μέσο, δηλώνοντάς τους και τον αριθμό πρωτοκόλλου καταχώρισης της πράξης τους στο Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ».

9. Οι εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις - εργοδότες της παρ. 1, των οποίων η σύμβαση εργασίας τελεί σε αναστολή, μετά από τη γνωστοποίηση της υποβολής της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη τους, για να λάβουν την αποζημίωση ειδικού σκοπού υποβάλλουν υπεύθυνη δήλωση, η οποία επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75), στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ειδικού μηχανισμού στήριξης των εργαζομένων (supportemployees.services.gov.gr), μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr-ΕΨΠ) του άρθρου 22 του ν. 4727/2020 (Α' 184), η οποία τηρείται στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασιακών Σχέσεων, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Στην υπεύθυνη δήλωση συμπεριλαμβάνονται, εκτός των προσωπικών τους στοιχείων και του αριθμού πρωτοκόλλου καταχώρισης της υπεύθυνης δήλωσης του εργοδότη, τα οποία αντλούνται αυτόματα από το Π.Σ. «ΕΡΓΑΝΗ», και τα στοιχεία του προσωπικού τους τραπεζικού λογαριασμού (IBAN).

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, διαπιστώνεται η πλήρωση των προϋποθέσεων της παρ. 1, ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις ένταξης των επιχειρήσεων στο μέτρο της αναστολής των συμβάσεων εργασίας των εργαζομένων τους, το ποσοστό των εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις εργασίας δύνανται να τίθενται σε αναστολή, τα στοιχεία

των υπεύθυνων δηλώσεων εργοδοτών και εργαζομένων, οι όροι, οι προϋποθέσεις χορήγησης της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, η διαδικασία καταβολής αυτής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση δύναται να παρατείνεται το μέτρο και να εφαρμόζεται σε έτερες περιοχές, που κηρύσσονται, για τον ίδιο λόγο, σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, καθώς και να καθορίζονται έτερα χρονικά διαστήματα εφαρμογής.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης δύνανται να καθορίζονται οι όροι, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της παρ. 9, που τηρείται για τον σκοπό αυτόν στη Γενική Διεύθυνση Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία της Γενικής Γραμματείας Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, οι απαραίτητες διαλειτουργικότητες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για την τήρηση λογιστικών βιβλίων και την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης

1. Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) δύναται να προβαίνει σε ανάθεση εκτέλεσης υπηρεσιών, σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 (Α' 147), σε φορείς του δημοσίου τομέα της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σχετική αποδεδειγμένη εμπειρία, σχετικά με την υποστήριξη τήρησης λογιστικών βιβλίων και κατάρτισης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για τις χρήσεις των ετών 2016 έως και 2023, σύμφωνα με τον ν. 4308/2014 (Α' 251), περί ελληνικών λογιστικών προτύπων.

2. Η αρμόδια υπηρεσία της Δ.ΥΠ.Α., πριν από την υποβολή των οικονομικών καταστάσεων προς έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α., προβαίνει υποχρεωτικά σε έλεγχο των στοιχείων που έχει λάβει από τον φορέα στον οποίο έχει πραγματοποιηθεί η ανάθεση της παρ. 1.

Άρθρο 35

Προσδιορισμός ακαθάριστου εισοδήματος για την εφαρμογή ορίου εισφορών σε ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης και ασφαλιστρών ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 105 ν. 5078/2023

Στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί ανώτατου ποσού εισφορών και ασφαλιστρών, οι λέξεις «του ακαθάριστου εισοδήματός τους από τη μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του αθροίσματος των ακαθάριστων αποδοχών τους από τη μισθωτή εργασία και των παροχών σε είδος του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167)», που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν ο εργαζόμενος και ο εργοδότης υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης και των ταμείων του άρθρου 98 για τις συνταξιοδοτικές παροχές, καθώς και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν ετησίως και σωρευτικά:

α) Για τους μισθωτούς και όσους αποκτούν εισόδημα από μισθωτή εργασία, το είκοσι τοις εκατό (20%) του αθροίσματος των ακαθάριστων αποδοχών τους από τη μισθωτή εργασία και των παροχών σε είδος του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167) που συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα από μισθωτή εργασία.

β) Για τους μη μισθωτούς, το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, αναπροσαρμοζόμενο κάθε έτος σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή, όπως διαμορφώνεται την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου των παραπάνω περιπτώσεων δεν λαμβάνονται υπόψη ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας αρχής, στο πλαίσιο των εποπτικών της αρμοδιοτήτων, ή διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών.»

Άρθρο 36

Απαλλαγές εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 4172/2013, Α' 167), περί απαλλαγών εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. ε): αα) οι λέξεις «που καταβάλλει ο εργαζόμενος περιλαμβανομένων των εισφορών εργοδότη και εργαζομένου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου», αβ) οι λέξεις «το είκοσι τοις εκατό (20%) του ακαθάριστου εισοδήματος του εργαζομένου από μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211)», β) στην περ. ι) οι λέξεις «το είκοσι τοις εκατό (20%) του ακαθάριστου εισοδήματος του εργαζομένου από μισθωτή εργασία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023», γ) στην περ. ια): γα) μετά από τις λέξεις «για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου» προστίθενται οι λέξεις «, του συζύγου και των τέκνων του», γβ) οι λέξεις «του υπαλληλικού του προσωπικού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από τον υπολογισμό του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις εξαιρούνται:

α) η αποζημίωση εξόδων διαμονής και σίτισης και η ημερήσια αποζημίωση που έχουν καταβληθεί από τον εργαζόμενο αποκλειστικά για σκοπούς της επιχειρηματικής δραστηριότητας του εργοδότη,

β) η αποζημίωση για έξοδα κίνησης που καταβάλλονται από τον εργοδότη για υπηρεσιακούς λόγους, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης για τη δαπάνη ηλεκτρικού ρεύματος για τη φόρτιση ατομικού ή εταιρικού οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ., εφόσον αφορούν έξοδα κίνησης που πραγματοποιήθηκαν από τον εργαζόμενο κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του και αποδεικνύονται από νόμιμα παραστατικά,

γ) το επίδομα αλλοδαπής που χορηγείται σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπηρεσιών,

δ) οι κρατήσεις υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων, οι οποίες επιβάλλονται με νόμο, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών εργαζομένου υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης υποχρεωτικής ασφάλισης,

ε) οι ασφαλιστικές εισφορές για συνταξιοδοτικές παροχές που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου υπέρ των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης και υπέρ των ταμείων της παρ. 20 του άρθρου 6 του ν. 3029/2002 (Α' 160), οι οποίες δεν υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023 (Α' 211), εκτός εάν η υπέρβαση αφορά ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής,

στ) η εφάπαξ καταβαλλόμενη παροχή από ταμεία πρόνοιας και ασφαλιστικούς οργανισμούς του Δημοσίου στους ασφαλισμένους και τα εξαρτώμενα μέλη του ασφαλισμένου,

ζ) η αξία των διατακτικών σίτισης αξίας έως έξι (6) ευρώ ανά εργάσιμη ημέρα,

η) οι παροχές ασήμαντης αξίας μέχρι του ποσού των είκοσι επτά (27) ευρώ ετησίως,

θ) τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου στο πλαίσιο ομαδικών ασφαλιστηρίων συνταξιοδοτικών συμβολαίων, τα οποία δεν υπερβαίνουν το ανώτατο ποσό που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 105 του ν. 5078/2023, εκτός εάν η υπέρβαση αφορά ποσά, η καταβολή των οποίων επιβάλλεται με απόφαση της αρμόδιας εποπτικής αρχής,

ι) οι εισφορές που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου σε Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης προαιρετικής ασφάλισης για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του, καθώς και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται από τον εργαζόμενο ή και τον εργοδότη για λογαριασμό του εργαζομένου για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή κάλυψη του εργαζομένου, του συζύγου και των τέκνων του ή για την κάλυψη του κινδύνου ζωής ή ανικανότητάς του στο πλαίσιο ασφαλιστηρίου συμβολαίου, μέχρι του ποσού των χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ ετησίως ανά εργαζόμενο,

ια) η αποζημίωση για αγορά μηνιαίων ή ετήσιων καρτών απεριόριστων διαδρομών μέσων μαζικής μεταφοράς,

ιβ) η αγοραία αξία της παραχώρησης ενός οχήματος μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂/χλμ. και με Λ.Τ.Π.Φ. έως σαράντα χιλιάδες (40.000) ευρώ, προς έναν εργαζόμενο ή εταίρο ή μέτοχο από ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα εντός του φορολογικού έτους, με το υπόλοιπο της αξίας να θεωρείται φορολογητέο εισόδημα με βάση την κλίμακα των περ. α' έως στ' της παρ. 2 του άρθρου 13,

ιγ) η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ανεξαρτήτως, εάν συνεχίζει να ισχύει η εργασιακή σχέση, εφόσον ασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης και οι μετοχές που αποκτώνται, μεταβιβαστούν μετά από τη συμπλήρωση είκοσι τεσσάρων (24) ή τριάντα έξι (36) μηνών από την απόκτησή τους ανάλογα με την περίπτωση κατ'αντιστοιχία με το άρθρο 42Α,

ιδ) η ελεγκτική αποζημίωση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 70 του ν. 4647/2019 (Α' 204),

ιε) το άνευ χρηματικού ανταλλάγματος κόστος φόρτισης επιβατικού αυτοκινήτου μηδενικών ή χαμηλών ρύπων έως 50 γρ. CO₂χλμ. στις εγκαταστάσεις του εργοδότη,

ιστ) η παροχή σε είδος με τη μορφή μετοχών που λαμβάνει ένας εργαζόμενος ή εταίρος ή μέτοχος από νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα στο πλαίσιο προγραμμάτων δωρεάν διάθεσης μετοχών στα οποία τίθεται ως προϋπόθεση η επίτευξη συγκεκριμένων στόχων ή η επέλευση συγκεκριμένου γεγονότος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η διάθεση των μετοχών,

ιζ) η αξία των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού συνολικής αξίας έως τριακοσίων (300) ευρώ ετησίως για τα φορολογικά έτη 2020 και 2021,

ιη) ανεξαρτήτως του φορέα που το χορηγεί, το εξωδρυματικό επίδομα και κάθε συναφές ποσό που καταβάλλεται σε ειδικές κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες,

ιθ) παροχές ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ετησίως που χορηγούν οι εργοδότες στους εργαζόμενους για την κάλυψη εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, εφόσον η παροχή:

α) ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου (π.δ. 80/2022, Α' 222),

β) καταβάλλεται στον εργαζόμενο από τον εργοδότη καθ' υπέρβαση των συμφωνημένων αποδοχών,

γ) αποδεδειγμένα χρησιμοποιείται για την κάλυψη των εξόδων βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών, καθώς:

γα) καταβάλλεται σε χρήμα στον εργαζόμενο, εφόσον αυτός καταβάλλει το ποσό στον τρίτο που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες και στη συνέχεια προσκομίζει το οικείο φορολογικό στοιχείο στον εργοδότη ή

γβ) καταβάλλεται στον εργαζόμενο με μορφή διατακτικών προς τον πάροχο των υπηρεσιών ή

γγ) καταβάλλεται απευθείας από τον εργοδότη στον τρίτο πάροχο των υπηρεσιών,

κ) παροχές που καταβάλλονται από εργοδότη σε εργαζόμενο ως ενίσχυση για την απόκτηση τέκνου εντός δώδεκα (12) μηνών από τον τοκετό, ύψους έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, που προσουζάνεται κατά πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για κάθε άλλο εξαρτώμενο τέκνο που έχει ο δικαιούχος γονέας κατά τον χρόνο του τοκετού, εφόσον:

α) η παροχή ισχύει για όλους τους εργαζόμενους και έχει γνωστοποιηθεί με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 71 του Κώδικα Ατομικού Εργατικού Δικαίου,

β) οι αποδοχές του εργαζομένου διατηρούνται τουλάχιστον στο ύψος που είχαν έξι (6) μήνες πριν από τον τοκετό ή κατά την πρόσληψη, αν αυτή έγινε σε χρονικό διάστημα μικρότερο του εξαμήνου πριν από τον τοκετό, και διατηρούνται τουλάχιστον στο ίδιο ύψος για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών τουλάχιστον μετά από τον τοκετό και

γ) η παροχή έχει αναγγελθεί στην Επιθεώρηση Εργασίας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την αναγγελία της παροχής.»

2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται για εισφορές και ασφάλιστρα που καταβάλλονται από το φορολογικό έτος 2024 και μετά.

Άρθρο 37

Παράταση εξαιρέσης τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής εμβέλειας από ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων

Η ισχύς της παρ. 12Α του άρθρου πέμπτου του ν. 3845/2010 (Α' 65), περί απαλλαγής από την επιβολή του ειδικού φόρου τηλεοπτικών διαφημίσεων στους παρόχους περιεχομένου περιφερειακής εμβέλειας επίγειας ψηφιακής τηλεόρασης, παρατείνεται από τη λήξη της έως τις 31.12.2025.

Άρθρο 38

Εξουσιοδοτική διάταξη για την επιλογή Διοίκησης Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 15 ν. 4389/2016

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4389/2016 (Α' 94), περί διαδικασίας επιλογής και διορισμού Διοικητή και Υποδιοικητών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, μετά από τη λέξη «διαγωνισμού,» προστίθενται οι λέξεις «τα κριτήρια επιλογής της παρ. 3, η διαδικασία αξιολόγησης,» και μετά από νομοτεχνική βελτίωση η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η επιλογή του Διοικητή γίνεται με ανοικτό διαγωνισμό. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τα άρθρα 75 έως 80 του ν. 4727/2020 (Α' 184), καθορίζονται η διαδικασία προκήρυξης του ανοικτού διαγωνισμού, τα κριτήρια επιλογής της παρ. 3, η διαδικασία αξιολόγησης,

η γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής της παρ. 2, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας.»

Άρθρο 39

Διαδικασία σύναψης συμβάσεων για κάλυψη έκτακτων αναγκών - Τροποποίηση άρθρου 13 Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών

Στο άρθρο 13 του Κώδικα νομοθεσίας θαλάσσιων ενδομεταφορών και δικαιωμάτων επιβατών (ν. 4948/2022, Α' 125), περί διαδικασίας σύναψης συμβάσεων για την κάλυψη έκτακτων αναγκών, προστίθενται παρ. 3 έως 7, ως εξής:

«3. Αν συντρέχει προσωρινή αδυναμία εκτέλεσης των εγκεκριμένων δρομολογίων στο πλαίσιο σύμβασης ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας έναντι μισθώματος, προκειμένου να καλυφθούν επείγουσες συγκοινωνιακές ανάγκες, ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύναται, χωρίς την τήρηση διαγωνιστικής διαδικασίας και κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 1 έως 16, να αναθέτει απευθείας με την υπογραφή σύμβασης δημόσιας υπηρεσίας, τη διενέργεια των δρομολογίων που απορρέουν από την αρχική σύμβαση πλοιοκτήτη, το πλοίο του οποίου κατά σειρά προτίμησης:

α) διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και δύναται να καλύψει τις δρομολογιακές υποχρεώσεις αυτής, ή

β) δύναται να καλύψει τις δρομολογιακές υποχρεώσεις της αρχικής σύμβασης, ακόμη και αν δεν διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης, ή

γ) διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και του ανατίθεται η διενέργεια εναλλακτικών δρομολογίων, ή

δ) δεν διαθέτει τα ελάχιστα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του πλοίου που ορίζει η προκήρυξη της αρχικής σύμβασης και του ανατίθεται η διενέργεια εναλλακτικών δρομολογίων.

4. Η διάρκεια της σύμβασης που ανατίθεται σύμφωνα με την παρ. 3, δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των εξήντα (60) ημερών και το καταβλητέο, ανά πλήρες δρομολόγιο, μίσθωμα δεν μπορεί να υπερβαίνει αυτό της αρχικής σύμβασης.

5. Ο ανάδοχος της αρχικής σύμβασης δύναται να επανεντάξει το πλοίο του στα εγκεκριμένα δρομολογία του, μόνο μετά από τη λήξη της σύμβασης της παρ. 3. Αν η επανένταξη του πλοίου της αρχικής σύμβασης στα δρομολογία του αμέσως μετά από τη λήξη της σύμβασης της παρ. 3 δεν είναι εφικτή, εφαρμόζονται οι παρ. 1 και 2.

6. Για τη σύμβαση της παρ. 3, η γνώμη του Σ.Α.Σ. παρέχεται εντός πέντε (5) ημερών και η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης προσκομίζεται εντός επτά (7) ημερών από τη σύναψη της σύμβασης.

7. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο του άρθρου 11 εφαρμόζονται και στη σύμβαση της παρ. 3.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ - ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 40

Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Τροποποίηση άρθρου 20 ν. 4837/2021

Στο άρθρο 20 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί των εξουσιοδοτικών διατάξεων του νόμου αυτού, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) όλες οι αναφορές στο «Εθνικό Συμβούλιο Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης» αντικαθίστανται από αναφορές στο «Εθνικό Συμβούλιο Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία», β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών», ββ) πριν από τη λέξη «σταθμοί» προστίθενται οι λέξεις «βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί», βγ) η φράση «το συγκεκριμένο αναλυτικό ωρολόγιο καθημερινό πρόγραμμα που πρέπει να ακολουθείται, το υλικό που διανέμεται για την υλοποίηση του προγράμματος, τα εργαλεία και το προσωπικό που τα χορηγεί, η διαδικασία χορήγησής τους» διαγράφεται, βδ) το δεύτερο εδάφιο διαγράφεται, γ) στην παρ. 2 η λέξη «Κυψέλη» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας», δ) στην παρ. 3: δα) η λέξη «προγράμματος» αντικαθίσταται από τις λέξεις «παιδαγωγικού πλαισίου», δβ) οι λέξεις «και, ιδίως ορίζονται το ενδεικτικό ωρολόγιο πρόγραμμα απασχόλησης των βρεφών και των νηπίων, ο απαραίτητος εξοπλισμός για τις καθημερινές δραστηριότητες, δίνονται οδηγίες για τη διατροφή, τον ύπνο και για τη σχέση των επαγγελματιών με τα βρέφη και τα νήπια και με την οικογένειά τους» διαγράφονται, και το άρθρο 20 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 20

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών, καθορίζονται η έναρξη του πιλοτικού προγράμματος, οι βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί που συμμετέχουν σε αυτό, η εκπαίδευση του προσωπικού, ο τρόπος αξιολόγησης του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

Για την έναρξη και την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος δεν είναι απαραίτητη η έκδοση των κοινών υπουργικών αποφάσεων των επόμενων παραγράφων.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, καθορίζεται το έτος έναρξης της καθολικής εφαρμογής του Προγράμματος «Αθηνά: Θεμελιώνοντας το μέλλον των παιδιών μας» σε όλους τους σταθμούς της χώρας.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, εξειδικεύεται το

περιεχόμενο του ενιαίου εφαρμοζόμενου παιδαγωγικού πλαισίου ανά ηλικιακή ομάδα, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του προγράμματος.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, καθορίζονται ο τρόπος διενέργειας της τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης, η συχνότητα, ο τρόπος επιλογής του ειδικά εκπαιδευμένου προσωπικού και η εκπαίδευση αυτού, τα εργαλεία παρακολούθησης, ο τρόπος χορήγησης αυτών, η καταγραφή, συγκέντρωση και επεξεργασία των στοιχείων, η διαδικασία παραπομπής για περαιτέρω διερεύνηση, καθώς και κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Εσωτερικών, εγκρίνεται ο Κανονισμός Λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, με τον οποίο καθορίζονται ιδίως, ο τρόπος λειτουργίας του, ο τρόπος σύγκλησης των συνεδριάσεων και λήψης

αποφάσεων, η υλικοτεχνική και διοικητική του υποστήριξη και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εκτέλεση του έργου του.»

Άρθρο 41 **Καταργούμενη διάταξη**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργείται το άρθρο 19 του ν. 4837/2021 (Α' 178), περί της υποστήριξης της πιλοτικής εφαρμογής του προγράμματος «Κυψέλη».

ΜΕΡΟΣ Ε' **ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

Άρθρο 42 **Έναρξη ισχύος**

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2.

2. Η ισχύς των εσωτερικών παρ. 3, 4 και 5 του εσωτερικού άρθρου 3Α του άρθρου 5 και των άρθρων 6 και 9 αρχίζει από την 30ή.6.2026, με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 17 του παρόντος.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2025

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οι Υπουργοί

Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Εσωτερικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Υγείας

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Αναπληρώτρια
Υπουργός Υγείας

ΕΙΡΗΝΗ ΑΓΑΠΗΔΑΚΗ

Προστασίας του Πολίτη

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Ανάπτυξης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Εργασίας και
Κοινωνικής Ασφάλισης

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Κοινωνικής Συνοχής
και Οικογένειας

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Κλιματικής Κρίσης
και Πολιτικής Προστασίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

Επικρατείας

ΧΡΗΣΤΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΕΡΤΣΟΣ

Υφυπουργός
στον Πρωθυπουργό

ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2025

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: www.et.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: helpdesk.et@et.gr
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr
Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr
Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)	
Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

